

Kalkulacje rolnicze

Krowa mleczna

Po dwuletnim okresie niskich cen na rynku mleka nastąpiło ożywienie, którego głównym powodem było zwiększenie globalnego popytu na artykuły mleczarskie ze strony głównie Chin oraz USA, Filipin, Meksyku i Rosji. W konsekwencji od połowy 2016 r. na rynkach światowych, jak i w Polsce możemy obserwować wzrost cen zbytu produktów mleczarskich oraz cen skupu mleka surowego.

Na wzrost cen wpływ ma także zmniejszająca się podaż w UE. W okresie dekonjunktury, ze względu na spadające ceny surowca część rolników zdecydowała się zmniejszyć produkcję. Według szacunku Komisji Europejskiej w UE-28 produkcja mleka po redukcji pogłowia krów, w czasie braku konjunktury, wyniosła w 2016 r. około 164 mln ton. W IV kwartale 2016 roku nastąpiło kolejne ograniczenie produkcji w związku z programem KE „Pomoc na ograniczenie produkcji mleka”. Do 18 października około 58 tys. producentów w całej Unii Europejskiej zdecydowało się na skorzystanie z programu i ograniczenie produkcji. Daje to prawie o 1,1 mln ton mniej wyprodukowanego mleka.

W kraju spadek pogłowia krów mlecznych notuje się od 2009 r. Nasilenie tego zjawiska nastąpiło w pierwszej połowie ubiegłego roku. Powodem było pogorszenie się opłacalności produkcji. Według danych GUS pogłowie krów w czerwcu 2016 r. wyniosło 2,33 mln sztuk i zmniejszyło się o 4,6% w porównaniu do roku poprzedniego. Ekspert z IERiGŻ – PIB podają, że pogłowie krów mlecznych w grudniu 2016 r. wyniosło 2,05 mln sztuk, czyli o 4% mniej niż w roku poprzednim. Natomiast w czerwcu 2017 r. spadek może wynieść 3% i pogłowie będzie wynosić 2,08 mln sztuk. Mimo spadku pogłowia krów produkcja mleka w 2016 r. mogła kształtować się na poziomie z 2015 r. i wynosiła 12,9 mld litrów. Spowodowane to było ciągłym wzrostem mleczności krów – nawet do 6% więcej mleka od sztuki w porównaniu

do 2015 r. Dostawy mleka surowego w 2016 r. prawdopodobnie osiągnęły 10,8 mld litrów, czyli o 2% więcej niż w roku poprzednim. Szacuje się, że skup mleka w 2017 r. przekroczy 11 mld litrów. Prognozy cenowe na rok 2017 także są optymistyczne. Dalszy wzrost cen po nowym roku podniesie cenę skupu mleka w marcu 2017 r. do poziomu 1,16–1,24 zł/l. Wzrost ceny zależy od wielkości dostaw mleka. Gospodarstwa, które dostarczają więcej surowca uzyskują wyższą cenę. Poniższa tabela zawiera

Kalkulacja produkcji mleka pozyskiwanego od krowy

Wydajność				
Lp.	Wyszczególnienie	4 500 l	5 500 l	6 500 l
A	Wartość produkcji	5 920	7 030	8 140
	Mleko (1,21 zł/l) ¹⁾	5 445	6 655	7 865
	Krowa wybrakowana, cielę	1 275	1 275	1 275
	Jalówka cielna hodowlana (-)	-800	-900	-1000
1.	Pasze z zakupu	366	570	855
2.	Pasze potencjalnie towarowe	331	496	633
3.	Pasze własne nietowarowe	598	673	749
4.	Inne koszty ²⁾	658	715	790
B	Koszty bezpośrednie (1+2+3+4)	1 952	2 454	3 027
C	Nadwyżka bezpośrednia (A-B)	3 968	4 576	5 113
5.	Praca maszyn własnych	976	983	991
6.	Pozostałe koszty ³⁾	1 413	1 573	1 739
D	Koszty pośrednie (5+6)	2 389	2 556	2 730
E	Koszty całkowite (B+D)	4 341	5 010	5 757
F	Koszt jednostkowy (zł/l)	0,96	0,91	0,89
G	Dochód rolniczy netto (C-D)	1 579	2 020	2 383

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Kalkulacji rolniczych” KPODR w Minikowie

¹⁾ Średnia cena mleka w październiku 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim wg GUS;

²⁾ Inseminacja, usługi weterynaryjne, środki czystości, znakowanie;

³⁾ Koszty utrzymania budynków, koszty ogólnogospodarcze, koszty pośrednie produkcji pasz własnych;

Źródło: ARR, „Prognoza cen rynkowych podstawowych produktów rolno-żywnościowych” GUS, „Opracowanie sygnałowe Pogłowie bydła i owiec według stanu w czerwcu 2016 r.” IERiGŻ-PIB, Rynek Rolny. Analizy, tendencje, oceny.

kalkulację chowu krowy mlecznej w technologii żywienia opartej na sianokiszonce i kiszonce z kukurydzy według cen brutto środków do produkcji z października 2016. Cena skupu 1 l mleka w woj. kujawsko-pomorskim wg GUS za październik 2016.

Karolina Dalka
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Fot. L. Piechocki